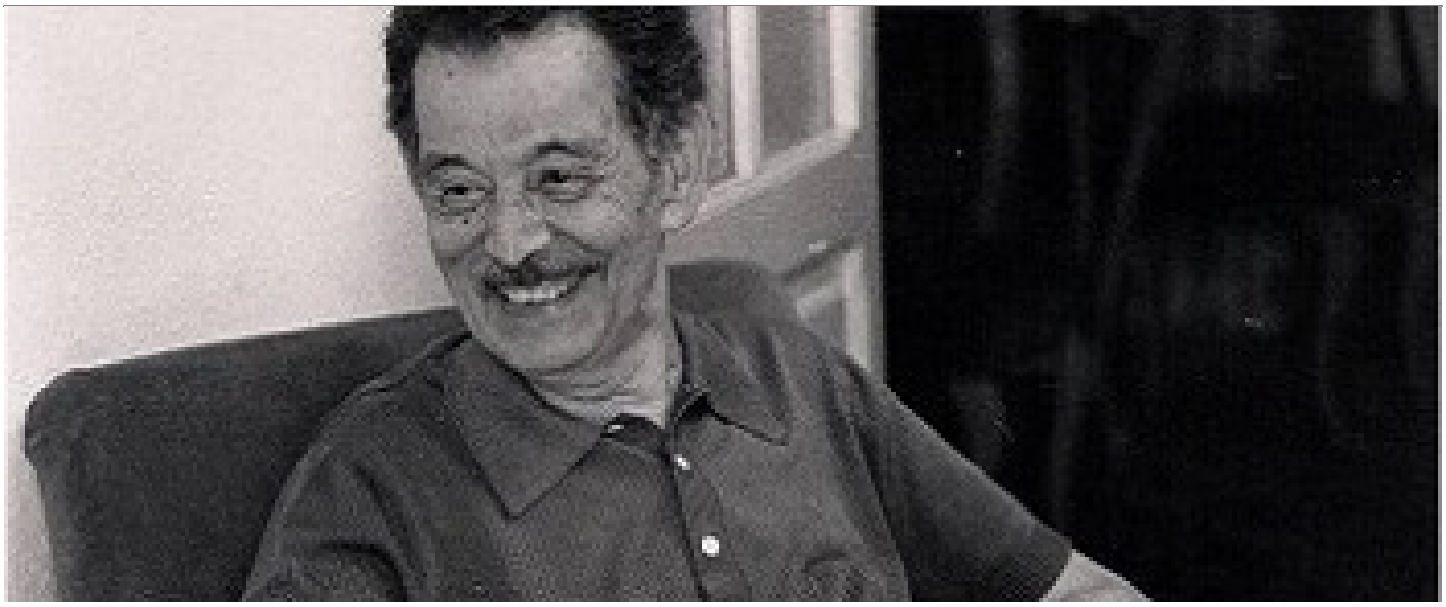

La realitat és tossuda: València és Catalunya

Autor: David Garrido
Data de publicació: 20-09-2020

Que València -i les Illes i la Franja i el Rosselló- forma part de Catalunya sempre s'ha tingut molt clar, fins i tot entre intel·lectuals que van escriure sempre en castellà: tot forma la Gran Catalunya que defensava l'Enric Valor. Article d'En David Garrido a 'El Temps'.

Mireu: la realitat és tossuda. Així que la pintin del color que vulguin, a la fi la veritat sempre sura. Vegeu si no el Borbó: pintat de querubí celestial pels aduladors, quan en realitat era, ha estat i és un brivall de collons de mico. La veritat, ja veieu, ha surat. I això, malgrat tot un estat, el regne dels espanyols, dedicat a protegir-lo, riure-li les gràcies i pagar-li el beure i les marcolfes. Al final, el tan afamat portador de democràcies per la seva grandíssima gràcia —sobretot la del genocida Francisco Franco— ha resultat ser un pinxo, cràpula i llicenciós, que ha fet el que li ha vingut en gana durant quatre dècades i mitja. I, en fi... A viure!

Deia que la veritat, com l'oli, sempre sura. O, com digué Titus Livi, l'historiador romà: «veritatem laborare aiunt, exstingui numquam», o el que és el mateix, la veritat passa treballs però mai no s'apaga. I, efectivament, com que la veritat mai no s'extingeix i sura, sabem que les mentides, encara que estiguin repetides mil vegades, mai no esdevenen veritat. El hitlerià Joseph Goebbels deia que sí i els franquistes reconvertits en «demòcrates» de 1975, també. D'aquella pols mentidera, el fang mesquí del present. Al País Valencià mentiren a tort i a dret i, en conseqüència, la mentida de la Comunidad, la bandera de la tifa blava i el sempitern problema lingüístic; el Principat, mentrestant, amb el corralet pujolià en tenia prou. Als altres —catalans— que els bombin. La sorpresa és que, descoberta la mentida, encara hi ha qui, de prucés per la vida, s'entesta encara a reduir la catalanitat a l'emasculació quatriprovincial. L'anomalia nacional dels catalans —la tragèdia!— és que hi ha qui pretén anar de Bolívar per la vida i alhora fer moixaines als espanyols o, el que encara és pitjor, amb renúncia explícita a tot el territori nacional. I així ens va, trinxats i camí de l'abisme.

Separar València i Barcelona

I davant l'adversitat, amb politicastres de poll i mosca que frisen per tornar al corralet regional, què fer? Doncs insistir, mostrar la Catalunya completa, sencera, l'única possible si es vol alliberar, i confiar que la raó nacional s'imposi sobre la castració mental provincialista espanyola. No descobriré la sopa d'all si us dic que Espanya, encara que aparentment ho negui, té ben clara la catalanitat territorial des de temps immemorials. Ara també. Mireu: en època moderna (segles XVI i XVII) era costum que el jurat de Barcelona enviat a la cort a Madrid, de retorna al Principat passés per València, on era complimentat pels seus homòlegs connacionals de la ciutat del Túria. Ja us ho dic: era costum. Vaja! Normal. Tot i els sentiments regionals (regionals catalans), a València i Barcelona tothom era conscient que pertanyien a la mateixa nació, i no es referien a Espanya. Ja us ho vaig explicar: en 1453, quan el valencià Alfons de Borja es convertí en el papa Calixt III, tothom ho celebrà arreu de la nació dels catalans, i a Barcelona el felicitaren per escrit, perquè «és català de nostra nació». Això, passava el temps, però continuà sent cosa normal i reconeguda pels cronistes regnícoles valencians (ja en parlaré, perquè tindré temps a fer-ho, de cadascú, en el futur): València és Catalunya. I, xe!, no passava res. I a Espanya ho sabien, vaja que ho sabien! Per això, en 1622, el rei dels espanyols (exercia d'això de rei de castellans i la resta terres ocupades), Felip IV (III, si s'escaigués, dels catalans), exigí que si el conseller de Barcelona passava per València, li tanquessin la porta als nassos. Vegeu com ho explica el dietarista Pere-Joan Porcar: «Divendres a 10 de març 1623, lo senyor virrei envià de matí per los jurats i diputats, i per part del senyor rei los notificà una carta com Sa Majestat no gustava que lo jurat que estava a Madrid de Barcelona, lo qual Sa Majestat li havia manat dins tantes hores sots pena de la vida se n'anàs de Madrid, si lo tal jurat passava per València no li fessen l'acostumada cortesia que altres voltes acostumaven a fer a semblants jurats, i els jurats a la vesprada tornaren resposta que farien lo que Sa Majestat manava. I així mateix lo virrei envià a manar per tota la costa que no deixassen desembarcar a ninguna persona de Catalunya ni desembarcar vaixell algú.»

Vegeu: res de festes als barcelonins i —ep!—, per si de cas, no deixar desembarcar ningú de Catalunya. Vaja! Ni que fóra avui dia amb els del prucés. El Principat, aleshores, ja havia començat la seva oposició contra el projecte uniformista del superministre espanyol Olivares. El rei Felip IV era un carallot consentit que només pensava en bagasses. Xe! Com el Juanca, igualet. Els espanyols preparaven un cop contra Catalunya i, òbviament, necessitaven de la col·laboració de les autoritats valencianes, que —ai las!— s'abaixaren els pantalons. Les abaixades de pantalons nacionals donaria per a un llibre, que, de debò, no m'abelleix gens escriure. Quina creu! Ja veieu què succeí amb l'elecció de l'actual president espanyol. Enèsima baixada de pantalons. I de la tan cloquejada «mesa de negociació» mai més se n'ha tornat a saber. Primera regla de tot independentista, independentista de debò, és clar: si vols la independència del teu país, no tractis d'apanyar la governabilitat de la nació opressora. Els valencians de 1622 feren com ara fan els diputats catalans que han fet possible fer president Pedro Sánchez i que —ep!— li votaran els pressupostos: el moniato. Els jurats valencians d'aleshores obeïren les ordres de Madrid —de Madrid!— i li giraren l'esquena als seus connacionals. Bé, feren el moniato, submisos a la crida de l'amo. I d'aquella pols vingueren els fangs del segle XVII. Que si el Principat de Catalunya i el Regne de València haguessin caminat units en 1640, potser un altre gall hauria cantat, i els fangs de l'actualitat, convertida la valenciana en una autonomia ni xixa ni llimona, s'haguessin evitat. València perdé el nord, encabotada a servir el rei madrileny (el que dóna les ordres, en 1623 i ara en el 2020) i —vegeu— encara està buscant-lo.

Azorín: «Catalunya és València, i és Alacant, i és Mallorca»

Espanya, per oprimir els catalans, sempre ha fet servir la màxima atribuïda a Juli Cèsar de «divide et vinces». S'entén —penso— perfectament. Dividir Catalunya i que els catalans es facin la punyeta entre ells. Del segle XVII ençà ha estat una pràctica habitual de la Carpetovetònia. Ara bé, encara que dividits, això no vol dir que el rierol de la Sénia divideixi res. Azorín, el gran literat espanyol de la Generació del 98 ho veia ben clar: «Cataluña es Valencia, y es Alicante, y es Mallorca». No és pas l'opinió —atenció!— d'un mindundi. És Azorín. I algú dirà: «És clar! És que era de Monòver (les Valls del Vinalopó). Bé, això encara revaloritza més el seu testimoni. José Martínez Ruiz, àlies Azorín, nasqué a Monòver en 1873, però el pare era de Iecla (Múrcia) —home benestant, amb propietats a Monòver, que es casà amb una petrolanca (de Petrer) de família bé. Azorín de segur sabia el català, el català oral monover (a Monòver era impossible no saber-lo a l'últim terç del segle XIX), però mai no el féu servir literàriament. Sempre digué, clar i sense embuts, que al seu poble es parlava un «hijuelo del catalán». Era, però, com tota la Generació del 98, un intel·lectual de vocació i passió castellanista, evocador de les glòries de la vella Castella, i plorava la pèrdua espanyola de Cuba. El País Valencià, doncs, li importava un rave, tot i que arribà a estudiar a València, on cursà estudis de dret entre 1888 i 1896. Home conservador d'esperit i política, li anava Castella, la castellanitat, i abandonà València per a establir-se a Madrid, on es convertí en el personatge emblemàtic, el seu més conspicu representant, de la generació literària del 98.

Azorín, el cèlebre escriptor de la Generació del 98, nascut a Monòver,ho deia ben clar i castellà: "Cataluña es Valencia, y es Alicante, y es Mallorca"

Però Azorín era sobretot un intel·lectual amb tots els ets i els uts, que sabia del país d'on venia i no el menystingué. La seva passió vocacional castellanista, la tria per la cultura castellana, no li impedí veure que «Cataluña es Valencia, y es Alicante y es Mallorca». Així, clar i castellà, expressat al seu discurs d'ingrés a la 'Real Academia Española de la Lengua' en 1924. Ho digué i ho escrigué al capítol dedicat a Cataluña, en el qual Azorín inclogué el País Valencià i les Illes, del seu llibre Una hora de España. Bé, no estem parlant d'un literat de poll i mosca, és el genial Azorín, que dóna nom a carrers, places, col·legis, instituts i premis literaris i que és tan alabat arreu de la província de l'extrem sud del país. I sense pèls a la llengua ho digué ben claret: València és Catalunya, efectivament. Com Cracòvia és tan Polònia com Varsòvia. O Toledo tan Castella com Segòvia. No és qüestió de qui mana a qui o de qui rep ordres de qui. És l'evidència, la veritat que, com l'oli, sura. Trista condició és la d'aquell que ignora a dretcient o per ignorància el país d'on és. I a Madrid, a més a més, no li ho agrairan. Ací tampoc.

Elías de Tejada: «el Regne de València i les Illes Balears són catalanes»

Azorín no ha estat l'únic que, d'Espanya estant i militant en l'espanyolisme, ha reconegut els Països Catalans. Els espanyolistes —què us diré?— reconeixen més la nació dels catalans, encara que la neguin, que molts naturals del país dels catalans. Ja veieu que encara hi ha, a la Catalunya quatriprovincial, qui no sap on està i què és Elx. Vaig parlar-ne en l'article de fa dues setmanes, però permeteu-me que torni a referir-m'hi. Azorín era un home de dretes, conservador, però de la dreta del Partit Conservador de Maura, no pas un ultramuntanista hispànic. Entre aquests també hi ha els qui no tenen cap problema a identificar València amb Catalunya. Els carlins catalans del Principat i valencians tingueren els mateixos caps i en la mateixa llengua pregaven al seu Déu. Així, que no estranyi que Francisco Elías de Tejada, madrileny, pensador ultra i ideòleg de l'ultramuntanisme en els anys quaranta del segle passat, digués clarament que «son catalanes el reino de Valencia y las islas Baleares» (Las Españas, 1948).

L'ultramuntà Elías de Tejada —ultramuntà, sí, però no un gamarús— deia clarament, sense pèls a la llengua, al seu assaig 'Las Españas' (1948): «son catalanes el reino de Valencia y las islas Baleares».

No estem parlant d'un fatxa vulgar de pa sucat amb oli. Que Elías de Tejada, catedràtic de Filosofia del Dret, intel·lectual reputat en els anys foscos del franquisme, era el cap pensant de la Comunió Tradicionalista, lleial al pretendent carlí Francesc-Xavier de Borbó-Parma. Elías de Tejada, a la seva manera, admirava Catalunya. Sí, així és, que la història li mostrà —ens mostra— que «Cataluña alcanzó en el siglo XIV una modernidad que asombra y un sentido de respeto a la libertad humana que bien podemos anhelar en el siglo XX» (Las doctrinas políticas en la Cataluña medieval, 1950). Atenció!: Catalunya campiona del respecte a la llibertat humana. I, més endavant, afirmà que «la primera vez que en la Península se utiliza el vocablo 'nación' con valor moderno de cuerpo político separado y no de simple comunidad de ascendencia etnográfica, se hace con aplicación a Cataluña y por escritores catalanes». Catalunya, doncs, la primera nació, abans que Espanya. Vegeu la descripció que fa dels Països Catalans: «gentes sin duda catalanas, esto es, dotadas de características culturales afines y de un idioma intel·ligible para todas, habitan en las llanadas francesas del norte de los Pirineos, en la parte oriental de esta cadena geogràfica, en la franja costera que corre hasta Alicante y en media docena de islas mediterráneas». No obstant això, Elías de Tejada és conscient de l'existència del blavero recalcitrant del moment: «que Valencia cae dentro del ámbito catalán es aseveración posiblemente molesta para los habitants del reino levantino, pero en manera alguna un hecho incierto». Diguin el que diguin, brami qui brami, eppur si muove —com diria Galileu— i que els Països Catalans són una certesa. A més a més, després de recordar les excel·lències literàries de València en llengua catalana, Elías de Tejada conclou: com pot renegar de la seua catalanitat l'Atenes de la cultura catalana? Bona pregunta per uns polítics que avui dia, per pusil·lanimitat, per barra o per comoditat, fins i tot dient-se independentistes, renuncien a l'Atenes catalana.

Anselmo Carretero: «València, l'Extremadura catalana»

Hi ha qui no agrada que Catalunya no sigui eixerida, gran i ufana, i la disfressa; la prefereix petita i pallussa; d'això, els terceravïstes de tot pelatge en són especialistes. Rebutgen la catalanitat de valencians, balears i pitiüsos, senzillament perquè els fa nosa. Ara bé, fins i tot en les seves files, la veritat també sura. En aquest repàs a la intel·lectualitat espanyola que reflexionà sobre la nació catalana sencera mereix ser esmentat un intel·lectual del PSOE, preocupat, des del respecte a cadascuna, per les nacions integrades a l'estat espanyol. Fins i tot al PSOE hi ha vida! Anselmo Carretero Jiménez, de Segòvia, ell, era un enginyer industrial que acabà d'assagista i historiador. Ell creia en Castella, la Castella sense la cotilla d'Espanya i fou un ferm defensor de l'estat federal. No us parlo d'un gamarús ideològic com el Sánchez, el González o el Guerra. O l'Iceta o el Puig. De Carretero —atenció— és l'expressió «nacionalidades y regiones» de la Constitució Espanyola de 1978, que encunyà juntament amb Pere Bosch i Gimpera. La idea la copià Jordi Solé Tura, un dels pomposament nomenats «pares» de la Constitució, que la traslladà al text constitucional i

—voilà!— vegeu per què avui dia està en boca de tothom. Però Carretero creia en una Espanya de nacionalitats i regions, que el seu partit, inoculat per l'espanyolisme neofranquista de la Transició, es negà a admetre quan tocà poder. Referint-se al País Valencià, el malaguanyat País Valencià, transvestit en insípida Comunitat d'efèlide blava, i a les Illes, escrivia Carretero a Las nacionalidades españolas (1977): «Valencia y las Islas Baleares forman un grupo que [...] podríamos llamar de las Extremaduras catalanas». El nom, si fóra el cas, «Extremadura catalana», fins i tot sona bé, molt millor, indubtablement, que la imbecil·litat —així qualificada pel seu inventor Emilio Attard— de Comunitat del no se sap què. València i les Illes són les Extremadures catalanes, una continental i l'altra insular. Històricament, el raonament és indiscutiblement versemblant; succeí, així, que a l'igual com portuguesos, lleonesos i castellans s'estengueren més enllà del Duero (o Douro, si preferiu el nom en portuguès), els catalans temps enrere ultrapassaren l'Ebre per a constituir la seva nació.

Qui s'empatollà allò de "nacionalidades y regiones" de la Constitució Espanyola de 1978? Doncs mireu, fou el segovià Anselmo Carretero Jiménez, un home del PSOE amb seny, dels que ja no abunden o, ras i curt, han desaparegut. Per a
Carretero, el País Valencià i les Illes són les Extremadures catalanes.

Azorín, Elías de Tejada i Carretero són tres exemples de la visió que, d'Espanya estant, es té de les terres de l'orient peninsular: un esguard natural, real, sense estar contaminat per interessos espuris. Tots tres coincideixen, i des de posicionaments ideològics distints, a situar en el mapa uns territoris units per la llengua i la cultura comunes, o, com li agradava dir a l'immortal escriptor de Castalla Enric Valor, joiell de la prosa catalana del migjorn del País Valencià, amb el qual vull concloure aquest escrit: «la Gran Catalunya, des del Rosselló fins a Oriola, la que donà àmplies llibertats i propis parlaments a les terres que la integraven, el gran bressol i foguera de llibertat i de democràcia, el guardià de les llibertats de tots els països de la península, la de llengua immortal que ressona maltractada i escarnida i desfigurada per aquestes terres d'Alacant. Catalunya, nacionalitat oprimida, esquarterada i destrossada, de la qual el País Valencià és un tros importantíssim, lluminós, avui amb grans desitjos de llibertat».

És evident, València és Catalunya, la "Gran Catalunya des del Rosselló a Oriola", com deia el genial escriptor de Castalla
(l'Alcoià) i patriota Enric Valor.

Per David Garrido

https://www.eltemps.cat/article/11345/la-realitat-es-tossuda-valencia-es-catalunya